

Vědomí jako aktivita

Vědomí není pasivním odrážením (ani obrazy) vnímané skutečnosti, nýbrž je svébytnou a samostatnou aktivitou, tj. výkonem naší mysli. Pouhé analogie nám tu nepomohou: věci se „nezrcadlí“ v naší mysli, ani se do ní „neotiskují“, nevysílají od sebe či ze sebe „obrázky“, aby mohly být v naší mysli zachyceny, atd. Základem je schopnost aktivity, tj. činnosti, výkonů, a hned poté schopnost reagovat, tj. reaktivita. Teprve na tom může začít „pracovat“ nová (vyšší) aktivita, totiž aktivita znázorňovací, představovací a myšlenkově konstruuující (ustavující intencionální modely). Právě proto platí, že se naše vědomí (a tudíž ani myšlení) nemůže nikdy „dotknout“ takzvané „reality“. Nemůže tak činit už proto, že jakožto aktivita představuje podnikání směrem do přicházející budoucnosti, která „není“, zatímco to, co má být ve vědomí uvědoměno resp. v myšlení míněno, myšleno, je většinou už čímsi daným, tedy minulým (pokud se vztahuje k něčemu, co ještě není, je samozřejmě nasměrováno k anticipaci, tedy k budoucnosti). Něco jiného je ovšem to, co je výsledkem takového nasměrování (ať už k nějaké danosti nebo k něčemu ne-danému): v takovém případě mluvíme třeba o před-stavě nebo o „myšleném“ (cogitatum) a podobně. Vykonávané vědomí je něco jiného než cokoli již uvědoměné (či myšlené).

(Písek, 150128-1.)